

**PRÍHOVOR PREZIDENTA SR
pri príležitosti Celonárodných osláv 1163. výročia
príchodu sv. Cyrila a Metoda**

Bratislava, 5. 7. 2026

Vážený pán predsedu Národnej rady Slovenskej republiky,

Vážený pán predsedu vlády, vážené dámy, vážení páni,

ale predovšetkým, vážení občania Slovenskej republiky!

Zišli sme sa tu dnes pri príležitosti sviatku, ktorý náš národ v mnohých oblastiach definuje. Nie sú to len naše korene, naša história a naše hodnoty, ale cyrilometodská tradícia je aj priamou súčasťou slovenskej ústavy.

Preto som rád, že si Slovensko tento sviatok každoročne dôstojne pripomína. No dôležitejší ako samotný sviatok je však význam toho, čo pre nás dnes táto tradícia znamená. Čo nám solúnski bratia chceli svojím posolstvom povedať a ako dnes toto posolstvo ako národ napĺňame.

Pri zmienke o svätých Cyrilovi a Metodovi sa mnohým ako prvé vybaví slová písmo, viera a kultúra. Chcel by som však dnes upriamiť pozornosť na ďalšie tri slová, ktoré sú takisto v historickom odkaze solúnskej misie zakódované a sú dnes dôležitejšie ako kedykoľvek predtým. Je to nezávislosť, rovnoprávnosť a vzdelanie pre všetkých.

Veľká Morava v 9. storočí hľadala piliere svojej nezávislosti. Ale nielen piliere vojenské a ekonomické, ale aj kultúrne. Založenie vlastného biskupstva bolo znakom suverenity. A knieža Rastislav, za ktorého panovania dosiahla Veľká Morava svoj civilizačný a kultúrny vrchol, postavil aj s pomocou Cyrila a Metoda do centra svojej politiky vzdelanosť a kultúru. Práve to sa stalo základom jeho moci. Aj preto mali solúnski bratia svojich domácich pokračovateľov – predovšetkým svätého Gorazda, u ktorého vyzdvihovali jeho domáci pôvod, vzdelanosť a pevnú vieru.

Ak teda hovorím o nezávislosti, môžeme dnes smelo povedať, že bez vzdelania celého národa, kultúry a vedomia si svojich historických koreňov, nie je možné dlhodobo si uchovať svoju nezávislosť.

Druhým slovom, ktoré som spomenul, bola rovnoprávnosť. Pretože práve nej sa dožadoval svätý Cyril pri svojom boji za zrovnoprávnenie staroslovienčiny s inými jazykmi pri šírení Božieho slova. Jeho slová obhajoby si vždy stojí za to pripomenúť:

„Či neprichádza dážď od Boha na všetkých rovnako? A či slnko nesvieti takisto na všetkých? Či nedýchame na vzduchu rovnako všetci? Vy sa nehanbíte uznávať iba tri jazyky a prikazovať, aby všetky ostatné národy a kmene boli slepé a hluché?

Zdá sa neuveriteľné, že dvaja byzantskí misionári dokázali presvedčiť vtedajšieho pápeža Hadriána II., aby novovytvorený slovanský jazyk zrovnoprávnil s tromi svetovými biblickými jazykmi. A predsa sa to podarilo. Tento obrovský medzinárodný diplomatický úspech nám aj dnes odkazuje, že národy a ich jazyky majú rovnaké práva, a to bez ohľadu na ich veľkosť či históriu.

A keď hovorím o rovnoprávnosti, myslím tým nielen rovnoprávnosť národov a ich jazykov. Ale aj rovnoprávnosť všetkých občanov, bez ohľadu na ich pôvod, vierovyznanie, farbu pleti alebo orientáciu. Všetci občania Slovenskej republiky majú právo spolunažívať vo svojej vlasti v pokoji a mať rovnaké šance na svoj rozvoj.

A ako tretie slovo som spomenul vzdelanie. Ale s dôležitým dodatkom – vzdelanie dostupné každému. Práve to bolo prínosom nového jazyka, že sprístupňoval vzdelanie širokým masám ľudí. Bohatstvo, obsiahnuté vo vzdelaní, delil spoločný jazyk medzi všetkých, ktorí oň stáli.

Dnes žijeme v časoch, kedy technologické výdobytky prekonávajú aj tie najsmelšie prognózy. Deje sa však presný opak toho, čo priniesla solúnska misia na Veľkú Moravu.

Táto technologická moc, toto bohatstvo obsiahnuté v nepredstaviteľnom množstve informácií - ale hlavne moderné technológie - sa sústreďujú do rúk niekoľkých štátov, niekoľkých veľkých korporácií či dokonca do rúk niekoľkých jednotlivcov na svete. Ľudí, ktorých nikto nikdy nevolil, a ktorí napriek tomu disponujú čoraz väčšou mocou. Môžu priamo rozhodovať o tom, kto tieto moderné technológie využívať môže a komu môžu byť odopreté. Je to v ostrom rozpore s rovnoprávnosťou ľudí a národov, o ktorej som hovoril.

Máme dnes k dispozícii zdanlivo neobmedzené zdroje informácií a už aj nový nástroj na ich využívanie. Umelú inteligenciu. Nástroj, ktorý dokáže za nás riešiť doteraz nepredstaviteľné veci a za niekoľko sekúnd vyriešiť problém, na ktorom by sme možno v minulosti pracovali celé mesiace aj s veľkým tímom odborníkov.

Majme však na pamäti, že tento nástroj skrýva v sebe aj obrovské riziko, ak ho budeme využívať nesprávnym spôsobom. Že nám nebude len pomocníkom pri dosahovaní lepších výsledkov, ale nahradí naše kritické rozmýšľanie, tvorivosť a postupne otupí naše mentálne schopnosti.

A preto sa nepozerať na umelú inteligenciu ako na univerzálny spôsob, ktorý všetko vyrieši za nás. Pri pamiatke svätých Cyrila a Metoda apelujem najmä na mladé generácie: neprestaňte sa vzdelávať! Neprestaňte byť zvedavými! Nenechajte váš tvorivý mozog uspať a degradovať výdobytkami umelej inteligencie! Pracujte s ňou tak, aby bola vaším sluhom, a nie vaším pánom!

Solúnski bratia nám priniesli vzdelanie, ktoré malo slúžiť všetkým a malo z našich predkov robiť lepších ľudí. Nenechajme si tento odkaz vziať tým, že sa vzdáme vzdelania a našich vlastných schopností len preto, lebo máme k dispozícii rýchlu pomôcku v mobilnom telefóne.

A preto ešte raz zdôrazňujem: odpoveďou na dnešnú dobu a príchod moderných technológií musí zostať kvalitné vzdelanie a vzdelaný národ.

A ponechajme si aj svoju ľudskú podstatu, pretože národ je spoločenstvo živých ľudí, ktorých spája slovo, pohľad i dotyk. Svätý otec to vo svojej encyklike k umelej inteligencii hovorí veľmi jasne: „V dobe umelej inteligencie je našou naliehavou povinnosťou zostať hlboko ľudskými.“

Vážené dámy, vážení páni,

dovoľte mi ešte jednu poznámku pri dnešnom sviatku.

Zrovnoprávnenie staroslovienčiny s troma starodávnymi biblickými jazykmi bolo snom, ktorý sa zdal na začiatku úplne nedosiahnuteľný. A napriek tomu sa ho svätému Cyrilovi podarilo premeniť na skutočnosť. No táto premena neprišla sama od seba. Stálo za ňou nadľudské odhodlanie, presvedčenie o svojej pravde a schopnosť priniesť na oltár svojho diela obrovské obete. A tento výsledok dodnes svieti v svetovej histórii ako absolútny unikát.

Preto chcem všetkých na Slovensku povzbudiť. Nezabudnime ako národ snívajúc, pretože to, čo je dnes snom, môže byť zajtra realitou. Neprestaňme rozmýšľať vo veľkom. Stanovujme si ciele, ktoré nás dnes d'aleko presahujú. Pretože ak si ponecháme svoje

veľkolepé sny a veľké plány, čo ako sa nám môžu zdať na prvý pohľad zdať nedosiadnuteľné - a ak potom dokážeme vyvinúť všetko naše úsilie, aby sme ich pokúsili naplniť - budeme sa ako ľudia, štát a národ posúvať vpred.

Nezabudnime si dávať náročné ciele a neprestaťme snívať.

Nech sa nám to všetkým darí tak, ako sa to kedysi podarilo svätým Cyrilovi a Metodovi - a nech nám pritom Pán Boh pomáha!

Prajem vám pokojný sviatočný večer.